

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΝΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΑΓΡΟΤ. ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Πραγματοποιήθηκε στην Αρβη, στις 27 Ιουλίου, η Πανεπαρχιακή Έκθεση Αγροτικών Προϊόντων. Η έκθεση πλαισιώθηκε από δύο ομιλίες. Έπειδή σ' αυτές αναφέρθηκαν αξιολογικά στοιχεία, τις δημοσιεύουμε στο σύνολό τους.

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

Ομιλία από τον κ. Γεώργιο Έμμ. Χρηστάκη
Πρόεδρο Συνεταιρισμού Αρβης

Η Βιάννος, ένα κομμάτι της ελληνικής γης. Το μικρότερο ίσως επαρχιακό διαμέρισμα της χώρας μας που αποτελεί το νοτιότερο άκρο της. Τα σύνορά της είναι και σύνορα της χώρας μας προς το νότο.

Η Βιάννος, φυσιογνωμική έκφραση της Ελλάδας. Η βιαννίτικη γη αποτελεί την πιο δυναμική γεωργική έκφραση της χώρας μας. Η βιαννίτικη γη μπορεί να παράγει και παράγει όλα σχεδόν τα αγροτικά προϊόντα και φρούτα. Εδώ καλλιεργούνται και ευδοκίμουν όλες οι καλλιέργειες και οι πιο απαιτητικές ακόμη. Από φυτά των εύκρατων χωρών μέχρι και υποτροπικά. Εδώ άρχισε και επεκτάθηκε η καλλιέργεια της μπανάνας. Εδώ οι δυναμικές καλλιέργειες των κηπευτικών στην υπαίθρο συναγωνίζονται και πολλές φορές ξεπερνούν τις καλλιέργειες των θερμοκηπιακών.

Όλα τα προϊόντα που βλέπετε στα εκθέματα είναι δημιουργήματα του βιαννίτικου λαού και της βιαννίτικης γης. Τα προϊόντα αυτά και σε μεγαλύτερη ακόμη ποικιλία παράγονται σ' όλες τις εποχές του χρόνου χωρίς εξαίρεση. Παράγονται σε πολύ μεγαλύτερη ποσότητα και ανώτερη ποιότητα του χειμώνα. Και η έκθεσή μας θα 'χε καλύτερη επιτυχία από ποικιλία, ποσότητα και ποιότητα εκθεμάτων, αν γινόταν τη χειμερινή περίοδο.

Αυτή τη δυναμικότητα της βιαννίτικης γης θέλουμε να παρουσιάσουμε με τη σημερινή μας έκδηλωση: Τήν έκθεση των αγροτικών προϊόντων της επαρχίας Βιάννου, αντλώντας στοιχεία από το παρελθόν και το παρόν.

Για τα προβλήματα του λαδιού

Στις 4 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε στο Ηράκλειο μεγάλο σύσκεψη για τα προβλήματα που απασχολούν σήμερα την ελαιοπαραγωγή.

Στη σύσκεψη πήραν μέρος οι πρόεδροι και τα διοικητικά συμβούλια όλων των Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών της Κρήτης, ο πρόεδρος της ελαιουργικής κ. Γεωργιάς και ο γενικός διευθυντής κ. Σελιαννάκης.

Η σύσκεψη ασχολήθηκε και με τις επιπτώσεις που θα 'χει για το λάδι η ελεύθερη εισαγωγή ελαιωσπόρων και σπορελαίων, μετά την ένταξη της χώρας μας στην ΕΟΚ.

Για άλλη μία φορά τονίστηκε η ανάγκη της διαφήμισης του ελαιολάδου από τα κρατικά μέσα ενημέρωσης.

Ακόμη μέ την έκθεση αυτή θέλουμε να δώσουμε σ' όλους τους βιαννίτες, ιδιαίτερα όμως σ' εκείνους που ζούν και εργάζονται σ' αυτή τη γη, όσο πιο παραστατικά μπορούμε τις δυνατότητες αυτές, οι οποίες πρέπει να μας προβληματίσουν και να καταλάβουμε ότι η ανάπτυξη αυτής της περιοχής πέφτει αναγκαστικά στα χέρια μας. Και πρέπει να τη φέρουμε σ' πέρας (πρέπει να διακριθούμε και πάλι και πρέπει να μεγαλουρηστούμε όπως μεγαλουρησαν οι πατεράδες μας σε πιο κρίσιμες στιγμές, όταν όλα στην πατρίδα μας είχαν σκοτεινάσει).

Έτσι, πέρα από οποιοδήποτε εκπολιτιστικό χρώμα που παίρνει υποχρεωτικά, η εκδήλωση αυτή παρουσιάζει και κάποια σκοπιμότητα. Σκοπιμότητα όμως για χάρη περισσότερο της εθνικής μας οικονομίας και λιγότερο των κατοίκων της περιοχής.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
Θα παραθέσουμε στατιστικά στοιχεία σ' ό,τι αφορά τον πληθυσμό της επαρχίας, την έκταση (συνολική και κατά καλλιέργεια) και το γεωργικό εσόδημα της επαρχίας Βιάννου, αντλώντας στοιχεία από το παρελθόν και το παρόν.

α) Πληθυσμός:
Ο πληθυσμός της επαρχίας Βιάννου στην απογραφή του 1961 ήταν 7.210 άτομα και το 1971 κατέβηκε στα 6.235 άτομα. Τα δύο αυτά στοιχεία είναι πολύ ανησυχητικά για την επαρχία, γιατί δείχνουν ότι στη

Ελαιουργικής παρουσιάστηκε ένα πρώτο σχέδιο προγράμματος, που προβλέπει την κατασκευή εγκαταστάσεων (ελαιουργείων, συσκευαστηρίων κ.λ.π.), σ' όλη τη χώρα, ώστε οι συνεταιριστικές οργανώσεις να μπορέσουν να αναλάβουν την επεξεργασία και τυποποίηση του λαδιού.

Για την Κρήτη, οι εγκαταστάσεις που προβλέπεται να γίνουν θα κοστίζουν 600 περίπου εκατομμύρια. Οι συνεταιριστικές οργανώσεις, ανάλαβαν να μελετήσουν το σχέδιο προγράμματος της Ελαιουργικής, καθώς και τη μορφή που θα πάρει ο φορέας που θα δημιουργηθεί για να αναλάβει την υλοποίηση του παραπάνω προγράμματος.

Για την τιμή του λαδιού από
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 2

παραχίας Βιάννου, αντλώντας στοιχεία από το παρελθόν και το παρόν.

β) Έκταση:
Τα στοιχεία που αφορούν την έκταση των καλλιεργημάτων στην επαρχία Βιάννου, αντλώντας στοιχεία από το παρελθόν και το παρόν.

Μερική άποψη της Έκθεσας

δεκαετία του '60 ο πληθυσμός μειώθηκε κατά 13,66%, που παραπέρα σημαίνει ότι σε 6,5 ακόμα δεκαετίες ο πληθυσμός της επαρχίας Βιάννου θα εξαφανιστεί τελείως, αν βέβαια η μείωση του πληθυσμού συνεχιστεί στον ίδιο ρυθμό.

Η κατάσταση φαίνεται ακόμη χειρότερη, αν κοιτάξουμε τον πληθυσμό αυτό κατά ηλικίες. Θα δούμε ότι οι μεγαλύτερες ηλικίες είναι πολυπληθέστερες. Έτσι, η βιαννίτικη κοινωνία είναι μία γηρασμένη κοινωνία, μία κοινωνία που δεν αναπαράγει τον εαυτό της και επομένως μία κοινωνία που πάει να σβήσει. Και αυτό το μήνυμα άς τ' ουχί συνειδητοποιήσει η Κυβέρνηση, η οποία με τη λαθραία αγροτική της πολιτική, εξαναγκάζει τους κατοίκους της περιοχής σ' φυγή, που αναζητούν αλλού δουλειά. Αν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, η Βιάννος γρήγορα θα μεταβληθεί σε νεκρή περιοχή.

β) Έκταση:
Η συνολική έκταση της επαρχίας Βιάννου ανέρχεται σε 164.675 στρέμματα. Από αυτά, τα 74 χιλιάδες στρέμματα, δηλ. ποσοστό 45% είναι καλλιεργήσιμα. Από τα υπόλοιπα τα 62 χιλιάδες στρέμματα, δηλαδή ποσοστό 38% περίπου είναι βοσκότοποι. Τα δάση καταλαμβάνουν έκταση 23.600 στρέμματα, δηλ. καλύπτουν ποσοστό 14,4% της συνολικής έκτασης.

Τέλος οι οικισμοί (τα χωριά κ.ά.), οι δρόμοι (κοινοτικοί, αγροτικοί κ.ά.) καταλαμβάνουν έκταση 5.300 στρέμματα, δηλ.
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 3

Η έπαρχία Βιάννου και η Αρβη

Ομιλία από τον ιστοριοδίφη κ. Στέργιο Σπανάκη

Αγαπητοί μου φίλοι,
Αισθάνομαι ιδιαίτερη χαρά που βρίσκομαι και πάλι στον τόπο σας και μου δίδεται η ευκαιρία να μιλήσω μαζί σας. Αγαπώ όλη την Κρήτη, γιατί αποτελεί ένα αδιάσπαστο σύνολο. Μά είναι και μερικά μέρη που αισθάνεται κανένας ιδιαίτερη αγάπη και στοργή. Και ένα απ' αυτά είναι και η επαρχία σας, η Βιάννος, η επαρχία που γέννησε το Δαδάτη, ένα από τα πιο γνήσια παιδιά του Κρητικού λαού.

Η Βιάννος, μία από τις 20 ε-

ψαρή Φοράδα, αποβιβάστηκαν οι Άραβες Σαρακηνοί και κατέκτησαν την Κρήτη. Για την παρουσία τους όμως εδώ μάς πληροφορεί το όνομα του χωριού Αμράς, που είναι κτίσμα των Αράβων, ή τουλάχιστο εκεί κατοικούσε ο αμράς, που ήταν ο άρχοντας του τόπου, ο διοικητής, ο εμίρης.

Την περίοδο της Βενετοκρατίας η περιοχή της και μέχρι το Μύρτο αποτελούσε τμήμα της κασταλιανιάς, που οι Βενετοί την έλεγαν ΜΠΕΛΒΕΝΤΕΡΕ και οι ντόπιοι ΡΙΖΟ ή ΡΙΖΟΚΑΣΤΡΟ και ΧΡΥΣΟΚΑΣΤΡΟ, που είχε την έδρα της στο φρούριο που ήταν στα Κασταλιανιά Μονοφατισίου. Άρα από τότε υπαγόταν στο νομό Ηρακλείου.

Στη νεότερη ιστορία η επαρχία πρόσφερε το μερίδιό της στους κοινούς αγώνες και στις θυσίες για την απελευθέρωση της Κρήτης από τον τουρκικό ζυγό. Πολλές μάχες έγιναν στην περιοχή της και μεγάλες καταστροφές. Το 1822 ο αιγύπτιος Χασάν πασάς πέρασε τον τόπο από φωτιά και σίδηρο. Το ίδιο

επανάλαβε στην επανάσταση του 1866 ο Ομέρ πασάς. Στην διάρκεια των αγώνων αυτών της Κρήτης η Βιάννος ανέδειξε σπουδαίους οπλαρχηγούς και αγωνιστές σαν τον Αναγνώστη Συμιακό, το θρυλικό Χατζανηγνώστη, αρχηγό της επαρχίας, τον Ιωάννη Παπαμαστοράκη, πληρεξούσιο της επαρχίας στην επανάσταση του 1878 που σκοτώθηκε στη Γεράπετρο, και άλλους. Στη σύγχρονη εποχή είναι γνωστές οι θυσίες των βιαννιτών.

Οι βιαννίτες αγαπούν τα Γράμματα και έχουν διακριθεί επίσης στο πνευματικό πεδίο με κορυφαίο εκπρόσωπό τους στα Νεοελληνικά Γράμματα τη Γιάννη Κοντυλάκη. Πολλοί σημερινοί επιστήμονες όλων των κλάδων κατάγονται από τη Βιάννο.

Η διοικητική αυτή κατάσταση διατηρήθηκε και στην Τουρκοκρατία. Το 1867, με το λεγόμενο Οργανικό Νόμο (Σταυράκης 163) διαλύθηκε η κασταλιανία Μπελβεντέρε και το μόνιμο
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 2

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΟΝ κ. ΝΟΜΑΡΧΗ

Στην επαρχία Βιάννου έχουν συσσωρευτεί πολλά προβλήματα που επιτακτικά ζητούν τη λύση τους. Αναφερόμαστε σήμερα σε δύο μονάχα για τα οποία χρειάζεται η άμεση επέμβασή σας, παραμερίζοντας κάθε γραφειοκρατική διαδικασία, γιατί κάθε καθυστέρηση δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους!

Η άμεση αποκατάσταση του

οχετού της πλατείας στην Άνω Βιάννο με τα συναφή προβλήματα δρόμου και το υδραγωγείο Αρβης, γιατί η κατάσταση που βρίσκεται δημιουργεί κινδύνους με σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων.

Είναι γνωστά και τα δύο στις υπηρεσίες της Νομαρχίας και δε χρειάζεται η ανάλυσή τους.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟ

Η Άνω Βιάννος είναι πρωτεύουσα της επαρχίας, έδρα των υπηρεσιών της περιοχής, η καρδιά των 11 Κοινοτήτων και των 6 οικισμών που ακούει στο όνομα Επαρχία Βιάννου.

Η καρδιά αυτή, που πρέπει να 'ναι γεμάτη ζωή και ζωντάνια, χρειάζεται αναθερμάνση, ξαναζωντάνεμα, προσαρμογή στους σημερινούς καιρούς. Τα πολλαπλά της προβλήματα:

υδρευση, αποχέτευση, δρόμοι και ιδιαίτερα η πρόσβαση προς τη νότια αγροτική περιοχή και την παραλία, οικήματα για τις δημοτικές υπηρεσίες, διδακτήριο Δημοτικού Σχολείου, πρατήριο ΔΕΜ, διαμόρφωση της πλατείας, δημόσιοι χώροι, παιδικός σταθμός και άλλα, θα πρέπει να απασχολήσουν στα σοβαρά όλους τους κοινωνικούς φορείς της Κοινότητας μέσα κι έξω από το χωριό.

Η δυσκολία για την εξεύρεση οικήματος που θα στεγάσει τη θυρίδα της ΑΤΕ, η οποία ιδρύθηκε για την επαρχία, η μετατόπιση της παράστασης του Θεάτρου Κρήτης (ανεξάρτητα από τους τυπικούς λόγους που προβλήθηκαν), η αδυναμία για την αποκατάσταση της ζημιάς που έγινε στον οχετό της πλατείας επί από ολόκληρους μήνες, το παιχνίδι που παίζεται χρόνια τώρα με το διδακτήριο του Δημοτικού Σχολείου, είναι πολύ ανησυχητικά σημάδια για το μέλλον του χωριού αυτού.
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 4

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Συνεπαρχιαώτες
Χρέος στον καθένα μας ν' ανάβει, μία φορά το χρόνο, ένα κερί στη μνήμη των νεκρών μας. Για το κερί όλων αυτών που θυσιάστηκαν στη Γερμανοϊταλική Κατοχή στείλετε ότι μπορείτε στην Επιτροπή Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου.

Ταμίας: Έμμ. Τζιράκης, Δ)λος Αμρά. ή στους Συλλόγους Βιαννιτών Ηρακλείου και Αθήνας.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Γιατρείο Άγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιοίκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκη	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Ελληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ιωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ιωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31449
(Γιά υπεραστικά: 0895)	

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:
Εμμ. Γ. Αγγελάκης και Ευαγγελία Μ. Κονσολάκη.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:
Πολύμια Ραπτοπούλου

ΔΩΡΕΑ

Η οικογένεια του κ. Στέλιου Χρηστάκη μās έστειλε 1.000 δρχ. για τον Ιερό Ναό Βαχού στην μνήμη Μύρωνος Αγγελάκη.

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΜΥΡΩΝ ΕΜΜ. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ

Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο Μύρων Αγγελάκης, γιατρός, γεννήθηκε στο Βαχό το 1908. Σπούδασε Ιατρική στην Αθήνα, όπου έζησε όλα του τα χρόνια. Ακούραστος στη δουλειά του, αγαπητός στο περιβάλλον του, πρόσχαρος στους φίλους και συγγενείς του, καλός και ατοργικός οικογενειάρχης.

Ο Μύρων Αγγελάκης ήταν από τους λίγους συνεπαρχιώτες

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Στην κ. Μαρία Ιμπ. Παπαδημητρίου, σύζυγο του εκλεκτού συνεπαρχιώτη και φίλου Ιπποκράτη Εμμ. Παπαδημητρίου, που πέθανε και κηδεύτηκε στον Πεύκο τον περασμένο μήνα, καθώς και στ' αδέρφια και τους άλλους συγγενείς του, εκφράζω τα πιο θερμά συλλυπητήρια της οικογένειάς μου.

Κ.Γ.Σ.

ΝΙΚΟΣ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ

Πέθανε ξαφνικά στις 20 Ιουλίου και κηδεύτηκε στο Ηράκλειο ο Νίκος Μανουσακής από το Καλάμι, που διακρινόταν ανάμεσα στους συνεπαρχιώτες μας ως επαγγελματίας και ως άνθρωπος. Υπήρξε από τους καλύτερους εργάτες του Τύπου στο Ηράκλειο, όπου εργάστηκε αρκετά χρόνια ως τυπογράφος, και τα τελευταία χρόνια ασχολή

που πάντα μιλούσε για το χωριό που γεννήθηκε, τις τοποθεσίες που έζησε τα παιδικά του χρόνια, αν και από το 1931 που έφυγε δε φρόντισε να τα ξαναπισκεφτεί. Όμως η λαχτάρα ζούσε μέσα του. Γι' αυτό κι όταν ένοιωσε το θάνατο ανέμεσα στις άλλες παραγγελίες που άφησε είναι και η παράκληση να μεταφέρουν τα κόκκαλά του στο Βαχό, κοντά στους δικούς του.

Πέθανε με μία ξενοδοχειακή επιχείρηση. Παράλληλα ευτύχησε και ως οικογενειάρχης, φεύγοντας από τον κόσμο αυτό με την ικανοποίηση για την άριστη κοινωνική αποκατάσταση των παιδιών του και με τη συνείδηση πως αφιέρωσε τη ζωή του στην υπηρεσία των συνανθρώπων του και τη βελτίωση της κοινωνίας.

μήνες κατά 550)ο και τών γραμματισμένων κατά 1000)ο, που και τα δύο είναι κάτω από τον απόλυτο έλεγχο του Κράτους.

ΑΝΑΒΑΛΛΟΝΤΑΙ

Από έλλειψη χώρου, πολλά από τα θέματα που είχαμε, αναβάλλονται για το επόμενο φύλλο.

ΜΟΣΧΟΝΑΣ ΟΠΤΙΚΑ

Ακαδημίας 100 (Πλ. Κάνιγγος)
Τηλ. 360-7102 — 363-7776
Γυαλιά όρασης — Φακοί έλαφής
Γυαλιά ήλιου
Ειδικές τιμές για τους Βιαννίτες

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ. ΣΠΑΝΑΚΗ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1
τικό τμήμα προσαρτήθηκε στην επαρχία Μονοφατισίου, το δε ανατολικό, δηλαδή η Βιάννος, αποτέλεσε ιδιαίτερη επαρχία του Νομού Λασιθίου. Στην απογραφή του 1881 αναφέρεται με 5987 Χριστιανούς και 756 Τούρκους κατοίκους. Η επαρχία Βιάννου εξακολούθησε να είναι διοικητική περιφέρεια του νομού Λασιθίου μέχρι το 1934, οπότε αποσπάστηκε από το νομό Λασιθίου και προσαρτήθηκε στο νομό Ηρακλείου, όπου ανήκει και σήμερα. Θρησκευτικά όμως εξακολουθεί να ανήκει στη μητρόπολη Πέτρας.

Κατά την επανάσταση του 1821 η επαρχία ονομάστηκε Αρκαδία στον Οργανισμό της Προσωρινής Πολιτείας της Κρήτης (Κριτοβουλίδης 121) από το όνομα της επισκοπής Αρκαδίας, στην οποία υπαγότανε τότε. Τη σημερινή ονομασία πήρε αργότερα από την πρωτεύουσά της Βιάννο.

Η Βιάννος είναι από τα λίγα χωριά της Κρήτης που διατηρούν το όνομα της αρχαίας πόλης. Αυτή ήταν η Βιέννα ή Βιέννος, που βρισκόταν ακριβώς στη θέση του σημερινού χωριού Άνω Βιάννος, όπου σωζότανε μέχρι τελευταία λείψανα των τειχών της, τάφοι και οστρακά, κατά τη μαρτυρία του Ξανθοουδίδη. Ήταν αυτόνομο και είχε δικά της νομίσματα.

● —
Άς έλθουμε τώρα στο κύριο θέμα της ομιλίας. Στην Άρβη. Στο χώρο αυτό βρέθηκαν αρχαιότητες προϊστορικής, μυωικής εποχής, αγγεία λίθινα και πήλινα, σφραγίδες κλπ., που σημαίνει ότι ο τόπος αυτός κατοικούνταν από τότε. Συνεπώς εδώ υπήρχε μία πόλη την προϊστορική περίοδο, που το όνομά της πιθανότατα θα ήταν Άρβη. Όνομα που διατηρήθηκε αέριο και στο σημερινό ορισμό σας, ύστερα από χιλιάδες χρόνια. Και ο ποταμός και ο όρμος είχε το ίδιο όνομα και το παρακείμενο βουνό λεγόταν Άρβιον Όρος, όπου υπήρχε το ιερό του Δία, που είχε πάρει το επώνυμο Άρβιος Ζεύς, όπως αναφέρουν αρχαίοι συγγραφείς:

ΕΣΤΙ ΚΑΙ ΕΝ ΚΡΗΤΗ ΑΡΒΙΟΝ ΟΡΟΣ, ΕΝΘΑ ΤΙΜΑΤΑΙ ΑΡΒΙΟΣ ΖΕΥΣ. (Στέφανος Βυζάντιος).

Το ιερό του Αρβίου Διός ήταν (κατά τον Ξανθοουδίδη) στη θέση που βρίσκεται η σημερινή μονή του Αγ. Αντωνίου.

Η προϊστορική εκείνη πόλη διατηρήθηκε και τους ιστορικούς χρόνους, και, όπως φαίνεται από τα ευρήματα που βρέθηκαν εδώ, ήταν πλούσια και σπουδαία. Και τον πλούτο της ασφαλώς δεν τον αντλούσε μόνο από τη γόνιμη γη της αλλά και από τη θάλασσα. Ασφαλώς και η Άρβη ήταν ένα από τα λιμάνια της Ανατολικής Κρήτης, που επικοινωνούσε με τα λιμάνια της Λιβύης, της Αιγύπτου και της Πρόσω Ασίας.

Την εποχή εκείνη ρωμαϊκά πλοία, που ταξίδευαν στις ρωμαϊκές επαρχίες της Ανατολής περνούσαν από τα νότια παράλια της Κρήτης. Και τότε αναπτύχθηκαν σ' αυτά πόλεις σπουδαίες, σαν τη Γεράπετρα, τη Γόρτυνα, τη Λασιαία, τη Λεβήνα και τον Φοινίκια. Τότε θά υπήρχε και εδώ σπουδαίος εμπορικός οικισμός, που θα διατηρούσε το αρχαίο όνομα Άρβη.

Ένα από τα σπουδαία ευρήματα του οικισμού εκείνου, που βρέθηκε εδώ, κοντά στην παραλία, στις αρχές του περασμένου

αιώνα από τους τότε κατοίκους της Άρβης, ήταν μία μεγάλη μαρμαρίνη σαρκοφάγος, με πλούσια καλλιτεχνικά ανάγλυφα, που παρίσταναν σκηνές από την ελληνική μυθολογία. Οι άνθρωποι εκείνοι δεν ήξεραν την αρχαιολογική αξία της σαρκοφάγου και

ού. Στους Βενετσανικούς χάρτες αναφέρεται MADONNA DI ARVI (Παναγία της Άρβης) και ο ποταμός ονομαζότανε τότε Ποταμός της Παναγίας της Άρβης, που ήταν καθιερωμένη στη Ζωοδόχο Πηγή.

Στην εκκλησία αυτή λατρεύε-

Ο ιστοριοδίφης κ. Στ. Σπανάκης μιλά για την ιστορία της Έπαρχίας

την έκαμαν κομμάτια, γιατί νόμιζαν πως θά βρισκαν εκεί μέσα θησαυρό. Δεν ήξεραν ότι αυτή η ίδια σαρκοφάγος ήταν πολύτιμος αρχαιολογικός θησαυρός.

Υστερα από κάμποσα χρόνια, το 1834, πέρασε από τη Βιάννο ο Άγγλος περιηγητής ROB. PASHLEY. Στόν Αι—Βασιλή άκουσε την ιστορία της σαρκοφάγου από κάποιο Μηλιώτη και ήρθε εδώ και με τη βοήθειά του μάζεψε τα κομμάτια της σαρκοφάγου, τα συναρμολόγησε και ξαναφτιάξε τη σαρκοφάγο, όπως ήταν, όταν βγήκε από το εργαστήριο του καλλιτέχνη. Ο Πάσλεϋ την πήρε φυσικά και σήμερα βρίσκεται στο Μουσείο του Καίμπριτζ. Στο βιβλίο του δημοσίευσε το σχέδιο του ανάγλυφου μιάς πλευράς της σαρκοφάγου, που παριστάνει ανάγλυφη παράσταση πομπής του Διονύσου θαυμάσιας τέχνης. Δημοσιεύτηκε στα Βιαννίτικα Νέα της 15 του Δεκέμβρη 1978.

Ένα τέτοιο καλλιτεχνικό λημέριο προϋποθέτει ότι υπήρχε εδώ ένας πλούσιος οικισμός και ασφαλώς το έδαφος αυτό θα κρύβει και άλλους αρχαιολογικούς θησαυρούς. Σεις, που με τις βαθείς καλλιέργειες ή την ανασκαφή θεμελιών μπορεί να βρείτε τέτοιοι αρχαιολογικούς θησαυρούς να τους προσέξετε, να μην τους σπάσετε ούτε να τους εμπιστευθείτε στους αρχαιοκάπηλους, γιατί αυτοί είναι η πιο ζωντανή ιστορία του τόπου σας.

● —

Η ζωή τους επόμενους αιώνες δεν έλεγε ποτέ απ' εδώ. Και στη Βυζαντινή περίοδο κατοικούνταν. Στη θέση Αιγαναγιάς ή Κισσοπόταμος ανακαλύφθηκαν τάφοι βυζαντινών χρόνων. Αλλά περισσότερες πληροφορίες για την περίοδο αυτή δεν έχουμε.

Στην επόμενη Βενετική περίοδο η Άρβη δεν αναφέρεται στις απογραφές των οικισμών της Κρήτης του 16ου και 17ου αιώνα. Οι πειρατές που κούρσευαν τα παράλια της Κρήτης εκείνους τους χρόνους ανάγκασαν όλους τους κατοίκους των παράλιων οικισμών να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να αποσυρθούν στο εσωτερικό του νησιού, για να αποφύγουν τους κινδύνους των κουρσάρων. Ο οικισμός καταστράφηκε, ως φαίνεται, και ίσως βρήκατε υπολείμματα των κτηρίων του. Έμεινε όμως η εκκλησία του οικισμού, καθιερωμένη στην Παναγία, που είναι σήμερα στη μέση του χωρι-

είναι από άλλο χωριό και δεν ξέρει τίποτε.

Την Άρβη επισκέφτηκε το 1915 ή 1916 ο Στέφανος Ξανθοουδίδης και γράφει στις σημειώσεις του: «Άξιον θέας τό Χάσμα. Είς τήν μονήν τών Αγίου Αντωνίου ουδέν τό παλαιόν, οικουδημείσα πρό δεκάδων ετών Παλαστέρια η παρά τήν παραλίαν Παναγία (άρα η μετονομασία τής εκκλησίας αυτής σέ Άγιο Παντελεήμονα πρέπει να είναι μεταγενέστερη τού 1915). Είς τήν παραλίαν, παρά τήν εκκλησίαν και εις τούς παρακειμένους αγρούς φαίνονται λείψανα ερειπίων και γαστρά άφθονα ρωμαϊκών χρόνων. Ήτο και ενταύθα πόλις εμπορική τών χρόνων εκείνων. Εξάγονται μεγάλοι πύρινοι ογκόλοθοι και κίονες μονόλοθοι. Ευρέθησαν και τάφοι και εγγραφή ρωμαϊκών χρόνων: «ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΣ ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ ΤΗ ΘΥΓΑΤΡΙ ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ».

Αυτά είχα να σας πώ σέ γενικές γραμμές για τήν ιστορία του τόπου αυτού. Για τή γεωργική του παραγωγή και τήν πρόοδο θά σας μιλήσει ο αρμόδιος.

Άρβη 27 Ιουλ. 1980

ΣΤΕΡΓ. Γ. ΣΠΑΝΑΚΗΣ

ΠΕΤΥΧΑΝ ΣΤΑ Α.Ε.Ι.

Μέ τις εξετάσεις παλαιού τύπου πέτυχαν στα Α.Ε.Ι. οι συνεπαρχιώτες:

- Νίκος Χρ. Βαρδάκης Φυσική Ιωαννίνων
- Μανόλης Σμυουαδάκης Φυσική Ιωαννίνων
- Ιωάννης Ν. Σωμαράκης Φυσική Θεσσαλονίκης
- Δανάη Χατζοβασιλάκη Βιομηχανική Πειραιά
- Ιωάννης Ν. Βασιλάκης Οικονομικό Θεσσαλονίκης
- Θεοφανώσια Δ. Κανάκη Πάντειος.
- Ηρακλής Στ. Πνευματικός Α.Σ.Ο.Ε.
- Δημήτρης Γ. Καραγιωργάκης Μαθηματικό Πατρών.

ΕΞΟΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

1. Εκτύπωση ανακοινώσεων προς τους συνεπαρχιώτες, ξεναγήσεων, προγράμματος, προσκλήσεων και εντύπων δρχ. 5.800
  2. Για φωτογραφίες ιστορικού Μουσείου 2.500
  3. Για ύλικά διακόσμησης του χώρου της έκθεσης (Λινότσα, φελιζόλ, χαρτόνια, λουλούδια) 2.588
  4. Στο Ραδιόφωνο για ανακοίνωση της Έκθεσης 1393
  5. Στην επιτροπή της έκθεσης (3000+5000) 8000
- 20.280

ΕΞΟΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

1. Εκτύπωση ανακοινώσεων και προσκλήσεων 810
2. Σακοδλες και καρτάκια Μνημοσύνου 975
3. Φωτοαντίγραφα — Ταχυδρομικά 355
4. Για μικροφωνική έκτακτη έκδοση 7.500
5. Για το συνεργείο τηλεόρασης 3.000
6. Για φωτογραφίες και άλμπουμ τού Μνημοσύνου 1850
7. Μετρητά στην επιτροπή 1800
8. Για το ΚΤΕΛ (μεταφορά μουσικής) 2.000
9. Για στεφάνια (Άράλια) 1400

19.690

Απολογισμός Συλλόγου Βιαννιτών Ηρακλείου «ό Πατοῦχας» στη συμμετοχή του στην πολιτιστική έκδηλωση στις 29 'Ιουλίου 1979 και στο Μνημόσυνο 1979

Έσοδα
Εισπράξεις (όπως δημοσιεύτηκαν σέ προηγούμενο φύλλο τών Β.Ν. με τή διόρθωση ού τυπογραφικού λάθους στην άθροιση που τό σωστό είναι δρχ. 35.650
Προηγούμενο υπόλοιπο 26.870
Τόκοι 1.420
63.940

Έξοδα
Για τήν έκδηλωση 20.280
Για τό Μνημόσυνο 19.690
Στό Ταμείο 23.970
63.940

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΜ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

σε ποσοστό 3,20)ο.

γ) Το αγροτικό εισόδημα:

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία του 1979 το γεωργικό εισόδημα της επαρχίας Βιάννου, μετά την αφαίρεση των ετήσιων καλλιεργητικών δαπανών, ανέρχεται σε 318.912.000 δραχμές. Στο εισόδημα αυτό δεν περιλαμβάνεται ο τόκος του έγγειου κεφαλαίου και επομένως το πραγματικό γεωργικό εισόδημα είναι πολύ μικρότερο.

Αν το εισόδημα αυτό το διαιρέσουμε με τον αριθμό των κατοίκων της επαρχίας το 1971 (δεν έχουμε στοιχεία του 1979), θα βρούμε το κατά κεφαλή αγροτικό εισόδημα της επαρχίας Βιάννου που είναι 50.341 δρχ. Αν το εισόδημα αυτό το συγκρίνουμε με το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα του Έλληνα, που ανέρχεται σε 110.000 δρχ. (2.500 δολάρια), θα δούμε ότι ο Βιαννίτης απολαμβάνει δύο φορές λιγότερο από το μέσο Έλληνα.

Συγκεκριμένα το αγροτικό εισόδημα κατά χωρικό έχει ως εξής:

- 1) Άγιος Βασίλειος 47.500.000
- 2) Αμιά 60.382.000
- 3) Άνω Βιάννος 43.300.000
- 4) Βαχός 44.000.000
- 5) Καλάμι 33.000.000
- 6) Κάτω Βιάννος 6.080.000
- 7) Κάτω Σύμη 19.000.000
- 8) Κεφαλοβρύσι 2.660.000
- 9) Πεύκος 21.900.000
- 10) Συκολόγος 32.230.000
- 11) Χόνδρος 8.920.000

Από τα στοιχεία αυτά φαίνε-

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ — ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ — ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

I. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ:

Στην επαρχία Βιάννου η καλλιέργεια της ελιάς είναι πανάρχαιη. Η ιστορία της χάνεται στα βάθη των αιώνων. Κανείς δεν μπορεί να πει πότε άρχισε εδώ η καλλιέργεια της ελιάς. Τα υπεραιώνια δέντρα, η ζωηρότητα και βλάστησή τους, η παραγωγικότητα πολλών δέντρων και η ποιότητα του παραγόμενου λαδιού βεβαιώνουν τη μεγάλη προσαρμοστικότητα της ελιάς στο βιαννίτικο εδαφο-κλιματικό περιβάλλον. Το λάδι κράτησε τη ζωή των κατοίκων της Βιάννου για πολλούς αιώνες. Και σήμερα εξακολουθεί το λάδι να έχει μεγάλη σημασία και συμμετέχει με το μεγαλύτερο ποσοστό στη διαμόρφωση του γεωργικού εισοδήματος της επαρχίας.

Όταν στη δεκαετία του '50 επικράτησαν δυο τρία χρόνια με πολύ μικρές βροχοπτώσεις, με αποτέλεσμα η παραγωγή του λαδιού να εκμηδενιστεί από την πλήρη ακαρπία των ελαιόδέντρων, η ζωή των κατοίκων της Βιάννου έγινε προβληματική και η μετανάστευση, ιδιαίτερα όμως η αστυφιλία, πήρε εκρηκτικές διαστάσεις. Και η ερήμωση της επαρχίας θα 'χε πραγματοποιηθεί, αν στο μεταξύ δεν αναπτύσσονταν άλλες δυναμικότερες καλλιέργειες, όπως είναι η μπανάνα, τα κηπευτικά εκτός επαρχίας κ.ά.

Σήμερα στην επαρχία Βιάννου καλλιεργούνται περίπου 1 εκατομμύριο ελαιόδεντρα, που καταλαμβάνουν έκταση πάνω από

ριερχεί η καλλιέργεια των πρώιμων κηπευτικών, που εντοπίζεται κυρίως στην τομάτα και λιγότερο στο αγγούρι.

Η καλλιέργεια της υπερπρώιμης τομάτας, αν και δεν αριθμεί ηλικία 15 χρόνων, εξελίσσεται στην πιο δυναμική καλλιέργεια στην επαρχία.

Όλα τα νότια παράλια από τη Δέρματο (δυτικά) μέχρι το Κακό Όρος (ανατολικά) και σε μία απόσταση 2—3 χιλιομέτρων από την παραλία κρίνονται κατάλληλα για την καλλιέργεια

χρόνο ξεπερνά τις 12.000 τόνους, που σημαίνει ότι η παραγωγικότητα ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 4 τόνους στο στρέμμα στην ύπαιθρο.

Η παραγωγικότητα αυτή είναι μικρή σε σύγκριση με τη δυναμικότητα της περιοχής, αλλά είναι πολύ μεγαλύτερη από εκείνη των άλλων περιοχών όπως του Τυμπακίου και της Ιεράπετρας.

Η παραγωγικότητα αυτή είναι μικρή, γιατί ο παραγωγός έχει εγκαταλειφτεί. Δεν πληροφο-

Αν και η μπανάνα είναι φυτό απαιτητικό στο κλίμα, στο έδαφος και στο νερό, στην επαρχία Βιάννου και ακριβέστερα στα νότια παράλια της μπορεί να καλλιεργηθεί και να ευδοκιμήσει.

Η καλλιέργεια της μπανάνας διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη ζωή των κατοίκων της περιοχής. Σ' αυτήν οφείλεται η διακοπή της αστυφιλίας στη δεκαετία του '50 που απείλησε να ερημώσει κυριολεκτικά την περιοχή. Ο βιαννίτικος λαός, βλέποντας τις προοπτικές αυτές, επένδυσε πολλά κεφάλαια για την καλλιέργεια αυτή. Έτσι σήμερα καλλιεργούνται στην Επαρχία Βιάννου 2.000 στρέμματα με παραγωγή 2.500 τόνους μπανάνες, που σημαίνει ότι η μέση παραγωγικότητα μόλις ξεπερνά τον ένα τόνο στο στρέμμα. Η παραγωγικότητα αυτή δεν δείχνει τη δυναμικότητα της περιοχής και την αδικία πολύ. Μεμονωμένες καλλιέργειες, στις οποίες η στρεμματική απόδοση ξεπέρασε τους 4 τόνους στο στρέμμα, με μία υποτυπώδη καλλιεργητική τεχνική, δείχνουν τη δυναμικότητα της περιοχής.

Τα νότια παράλια της επαρχίας Βιάννου μπορούν να παράγουν τόση μπανάνα, που να καλύψουν τις ανάγκες της χώρας.

Ένα στοιχείο που συνηγορεί σ' αυτό είναι ότι η καλλιέργεια της μπανάνας δε θέλει πολλά ημερομίσθια, σε σύγκριση με την καλλιέργεια των κηπευτικών. Και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί σήμερα το αγροτικό εργατικό δυναμικό της επαρχίας Βιάννου έχει πέσει σε χαμηλά επίπεδα. Σε τόσο χαμηλά, που για

γική ανάπτυξη της περιοχής μας είναι το νερό, που σήμερα είναι όχι μόνο περιοριστικός αλλά και αποτελεί το μήλο της έριδας μεταξύ των κατοίκων των γειτονικών χωριών και ομάδων παραγωγών μέσα στην ίδια κοινότητα.

Και αν δε βρισκόταν νερό στην επαρχία, θα υπήρχε κάποια δικαιοσύνη, όμως σύμφωνα με τη γνώμη των ειδικών υπάρχει άφθονο νερό και πηγαίο και υπόγειο.

Για την αξιοποίηση του υδατινού δυναμικού της περιοχής πρέπει να γίνουν:

1) Διευθέτηση χειμάρρων και ομαδική αξιοποίηση των πηγών που υπάρχουν σε πληθώρα στην περιοχή μας.

2) Αξιοποίηση των γεωτρήσεων που υπάρχουν και είναι: τρεις γεωτρήσεις στην Άνω Βιάννο παροχής 1000 κυβ. μέτρων την ώρα, μία γεωτρηση στην περιοχή Άρβης παροχής 150 κυβ. μέτρων την ώρα και μία στην περιοχή Κελαμίου 100 κ.μ. Αποτελεί σκάνδαλο μεγάλου μεγέθους να είναι θαμμένη τόση ποσότητα νερού και ο παραγωγός να κουβαλά με βυτίο το νερό να ποτίσει τις καλλιέργειές του.

3) Ανόρυξη των δύο προβλεπόμενων γεωτρήσεων δεξιά και αριστερά του φαράγγιου και η κοινή λειτουργία και των τριών γεωτρήσεων της περιοχής, για τη σωστή και πλήρη της άρδευση.

4) Υδρομάστευση του φαράγγιου της Άρβης.

5) Δημιουργία φραγμάτων στην περιοχή Χόνδρου και στη θέση που βρίσκεται σήμερα το

Ο Πρόεδρος του Συνημοῦ Ἄρβης κ. Γ. Ε. Χρηστάκης ἀναλύει τὰ ἀγροτικά προβλήματα τῆς Ἐπαρχίας

των κηπευτικών όχι μόνο σε θερμοκήπια αλλά και στην ύπαιθρο τη χειμερινή περίοδο.

Ο συνδυασμός του κλίματος και του εδάφους των περιοχών αυτών επιτρέπει την καλλιέργεια σε μία σειρά κηπευτικών από την τομάτα, το αγγούρι, τη μελιτζάνα, το κολοκυθί, την πιπεριά, τον αρακά, κ.ά. για την παραγωγή στους χειμερινούς μήνες στην ύπαιθρο, γεγονός που ξεχωρίζει την επαρχία Βιάννου όχι μόνο από τις γειτονικές επαρχίες αλλά και από όλες τις περιοχές της χώρας.

Έτσι, η επαρχία Βιάννου και ιδιαίτερα τα νότια παράλια της παρουσιάζουν εδαφο-κλιματικά πλεονεκτήματα μοναδικά σ' όλη τη χώρα, τα οποία πρέπει να αξιοποιηθούν στον ανώτατο βαθμό με ένα ορθολογιστικό προγραμματισμό. Είναι κρίμα μία τέτοια περιοχή με τέτοιες δυνατότητες να μένει ανεκμετάλλευτη κυρίως από κρατική αδιαφορία. Είναι κρίμα η περιοχή αυτή να μη μπει σ' ένα εθνικό προγραμματισμό για την πολύπλευρη ανάπτυξή της. Είναι κρίμα, που ένας τέτοιος πλουτοπαραγωγικός τόπος μένει αναξιοποίητος από ευθύνη της Κυβέρνησης, που τόσα μπορεί να προσφέρει στην εθνική μας οικονομία. Είναι κρίμα να αφήνεται ο παραγωγός μόνος του να αυτοσχεδάζει και παρά τις τόσο ευνοϊκές συνθήκες της περιοχής οι καλλιέργειες εξαρτώνται πολύ περισσότερο από την τύχη και λιγότερο από την καλλιεργητική τεχνική που εφαρμόζει.

α) Η τομάτα: Η καλλιέργεια της τομάτας κάτω από τις σημερινές κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις στην επαρχία μας.

Σήμερα καλλιεργούνται γύρω στις 3.000 στρέμματα με υπαίθρια τομάτα και 30 στρέμματα στα θερμοκήπια. Η παραγωγή τό-

ρείται για την τεχνική της καλλιέργειας. Δεν ενημερώνεται για τον τρόπο αντιμετώπισης των διάφορων ασθενειών που είναι ευρύτατα διαδομένες και πολλές φορές παίρνουν επιδημική μορφή.

β) Το αγγούρι: Η καλλιέργεια του αγγουριού υπό κάλυψη (σε θερμοκήπια), αν και δεν έχει ακόμη επεκταθεί σε μεγάλη έκταση, κρίνεται από τις πιο δυναμικές καλλιέργειες της περιοχής. Οι πρώτες κιόλας καλλιέργειες απόδειξαν ότι η νότια περιοχή της επαρχίας Βιάννου αποτελεί το ευνοϊκότερο περιβάλλον για την ανάπτυξη της.

Σήμερα καλλιεργούνται στην επαρχία Βιάννου 400 περίπου στρέμματα και παράγονται κοντά 8.000 τόνοι αγγουριού άριστης ποιότητας για την εξαγωγή. Έτσι η μέση παραγωγικότητα ανέρχεται σε 20 τόνους στο στρέμμα. Η παραγωγή αυτή αν και απέχει πολύ από την παραγωγικότητα της Ολλανδίας, που είναι 40 τόνους στο στρέμμα με τεχνικές όμως συνθήκες (θερμαινόμενα και φωτιζόμενα θερμοκήπια). Όμως είναι πολύ μεγαλύτερη από την παραγωγικότητα των άλλων περιοχών και των γειτονικών ακόμη, όπως είναι η Ιεράπετρα, το Τυμπακί κ.ά., όπου η παραγωγικότητα μόλις φτάνει τους 12 τόνους στο στρέμμα. Έτσι, σε προοπτικές για την καλλιέργεια του αγγουριού είναι όχι μόνο καλές αλλά μπορούμε να πούμε άριστες.

III. Η ΜΠΑΝΑΝΑ: Μία άλλη καλλιέργεια που γίνεται αποκλειστικά σχεδόν στην επαρχία Βιάννου είναι η καλλιέργεια της μπανάνας. Μία καλλιέργεια που αποτέλεσε την ελπίδα και τη θάρρη του βιαννίτικου λαού. Μία καλλιέργεια που υποσχέθηκε πολλά τόσο για την τοπική οικονομία όσο και για την εθνική.

Τμήμα από τὰ ἐκθέματα τῆς ἐκθέσεως

νά εφαρμόσει ο παραγωγός την καλλιεργητική τεχνική που απαιτούν όλες οι παραπάνω καλλιέργειες, αναγκάζεται να δουλεύει 15 ώρες και πάνω τη μέρα.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ:

Από τα παραπάνω φάνηκε ξεκάθαρα η δυναμικότητα της επαρχίας Βιάννου για τη γεωργική ανάπτυξη της, ιδιαίτερα όμως για την επέκταση των πρώιμων κηπευτικών και της μπανάνας.

Όμως χρειάζονται ορισμένα έργα υποδομής, έργα που απουσιάζουν παντελώς από την επαρχία και χωρίς αυτά είναι αδύνατο να γίνει κάθε πρόοδος:

α) ΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ—ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ: Είναι ανεπαρκές το ή και ανύπαρκτο, μπορούμε να πούμε, στην επαρχία μας. Γιατί και αυτό που υπάρχει βρίσκεται σε άθλια και επικίνδυνη κατάσταση, που επιδρά δυσμενέστατα στην ποιότητα των διακινούμενων προϊόντων και στην άνετη και ασφαλή μετακίνηση των παραγωγών.

Σήμερα δέχονται οι ειδικοί ότι το οδικό δίκτυο μαζί με τους οικισμούς μίας περιοχής πρέπει να καταλαμβάνει πάνω από 120ο της συνολικής έκτασης. Και σήμερα στην επαρχία μας μόλις φθάνει το 3,20ο (όπως είπα και παραπάνω).

β) ΤΟ ΝΕΡΟ:

Ένας από τους σπουδαιότερους παράγοντες για την γεω-

χωριό Καλάμι.

γ) Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: να γίνει ανάλογα με τη δυναμικότητα της περιοχής, γιατί σήμερα είναι σταγονομετρική. Αλλά και η ατροφική αυτή δανειοδότηση τις περισσότερες φορές γίνεται αλόγιστα και όχι με καθαρά γεωργικά και αναπτυξιακά κριτήρια, που πάντοτε έχουν χαρακτηριστικά ρουσφετολογικά.

Συγκεκριμένα στην επαρχία Βιάννου το έτος 1978 δόθηκαν τα παρακάτω δάνεια:

Αρδευτικά	4 εκατ.
Μηχανήματα	2 »
Θερμοκήπια	16 »
Στέγαση (γεωργ. κτίσμ.)	3 »
Άλλα δάνεια	2 »
ΣΥΝΟΛΟ	27 »

Η δανειοδότηση αυτή υπολείπεται πολύ από τη δανειοδότηση ενός ξενοδοχείου (για τον τουρισμό), που δεν είναι και σπάνιες οι περιπτώσεις τέτοιων δανειοδοτήσεων.

δ) Η ΑΜΕΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΗΣ ηλεκτροδότηση της περιοχής.

ε) Η ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ με την οργάνωση συνεταιριστικών καλλιεργειών.

στ) Η ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ:

Εκείνο που πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα είναι η εμπορία των κηπευτικών, που εξαιτίας της φθαρτότητάς τους και της

Τμήμα από την Ἐκθεση

ται ξεκάθαρα ότι τα χωριά εκείνα που έχουν προσβάσεις στις παραλιακές περιοχές και που σ' ένα βαθμό τις έχουν αξιοποιήσει γεωργικά έχουν υψηλότερο εισόδημα.

Τα χωριά αυτά είναι: Ο Αμιάς, ο Άγιος Βασίλειος, ο Βαχός, το Καλάμι, ο Συκολόγος και ακολουθούν ο Πεύκος και τα υπόλοιπα χωριά με μικρότερο εισόδημα, γιατί η οικονομία τους εξακολουθεί ακόμη να στηρίζεται στις παραδοσιακές καλλιέργειες.

Από την απλή αυτή παράθεση των στατιστικών στοιχείων φαίνονται οι δυνατότητες της περιοχής, που μετατοπίζονται προς την παραλιακή ζώνη χωρίς να εγκαταλειφτεί και η υπόλοιπη περιοχή, που ο ρόλος της θα είναι βοηθητικός από δω και πέρα.

Μετά την καλλιέργεια της ελιάς στην επαρχία Βιάννου κ-

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

● **ΣΥΝΕΧΕΙΑ** από τη σελίδα 1
Μπορεί το οικονομικό ενδιαφέρον της επαρχίας να μεταφέρεται στην παραλλαγή ζώνη και θα δημιουργηθούν εκεί στο άμεσο μέλλον ζωντανό οικισμοί μα η Άνω Βιάννος πρέπει να μείνει η καρδιά της επαρχίας, ο συντονιστής της ζωής στην περιοχή.

Αυτά όμως δε γίνονται με λόγια. Χρειάζονται έργα και, για να γίνουν έργα χρειάζεται πρόγραμμα μελετημένο και μεθόδευση εφαρμογής του και

Η Α.Τ.Ε. ΜΑΣ ΑΠΑΝΤΑ

Πρός την εφημερίδα «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»
Οδός 1866 αριθμ. 110
Ενταύθα

Κυρίες Διευθυντά,
Απαντώντας σε σχετικό σχόλιο με τον τίτλο «ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΤΕ» που δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμ. 47)20.7.80 φύλλο της εγκρίτου εφημερίδας σας, σας γνωρίζουμε, για αποκατάσταση της αλήθειας και σωστή πληροφόρηση των ενδιαφερομένων, τα εξής:

1.— Οι επιδοτήσεις αποτελούν συμμετοχή της πολιτείας στη δαπάνη εκτελέσεως διαφόρων βελτιωτικών έργων από τους γεωργούς. Τα ίδια έργα δανειοδοτούνται συνήθως στο σύνολο από την ΑΤΕ για να μην καθυστερήσει η εκτέλεσή τους. Έτσι, η επιδότηση, που χορηγείται αργότερα, ΦΕΡΕΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ σε μείωση του αντίστοιχου δανείου, το οποίο κατ' αρχήν αναπροσαρμόζεται ανάλογα. Δεν αποκλείεται όμως, για διευκόλυνση των παραγωγών, σε μερικές περιπτώσεις

πάνω απ' όλα πραγματικό ενδιαφέρον όλων που αγαπούν τον τόπο αυτό, είτε ζούν εκεί είτε τον επισκέπτονται περιοδικά. Το Κοινοτικό Συμβούλιο σε συνεργασία με τους άλλους φορείς του Οικισμού ως αναλάβουν την πρωτοβουλία μιας πλατιάς σύσκεψης, για τη μελέτη και την εξεύρεση τρόπου αντιμετώπισης της κατάστασης που υπάρχει σήμερα. Άς γίνει όσο γίνεται νωρίτερα, πριν είναι αργά.

που αντιμετωπίζουν δυσκολία εξοφλήσεως ληξιπροθέσμων ή υπό λήξη δόσεων, να πρωτοεξοφλούνται οι δόσεις αυτές ή μερος αυτών από την επιδότηση. 2.— Αν ο δικαιούχος επιδοτήσεως παραγωγός δεν έχει δανειοδοτηθεί για το αντίστοιχο έργο, η επιδότηση αποδίδεται στον ίδιο. Επίσης αν στο έργο, πέρα από το δάνειο, καταβλήθηκε και δική του συμμετοχή που σημειώνεται στις σχετικές καταστάσεις επιδοτήσεων, αποδίδεται στον ίδιο ανάλογο ποσό από την επιδότηση. 3.— Ευνόητο πώς, σε οποιαδήποτε περίπτωση, οι τόκοι των δανείων για τα εισπραττόμενα από επιδοτήσεις (καθώς και από κάθε πηγή) ποσά διακόπτονται από την ημέρα της πληρωμής. Αντίθετη σκέψη είναι εκτός πραγματικότητας. Ευχαριστούμε για τη φιλοξενία Ηράκλειο 5)8)80

Με τιμή
Α.Τ.Ε. ΥΠ)ΜΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Ο Διευθυντής
ΝΙΚ. ΚΟΠΑΣΗΣ

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΒΗΣ

Με εξαιρετική επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις 27 Ιουλίου η Έκθεση αγροτικών προϊόντων της επαρχίας μας στην Άρβη. Κοινή διαπίστωση είναι πως η οργάνωσή της από παρουσίαση και τάξη ήταν άψογη. Η συμβολή των υλικών που η Διεύθυνση Γεωργίας έθεσε στη διάθεση της επιτροπής ήταν μεγάλη.

Μεγάλη ήταν και η συμβολή της κ. Ειρήνης Παπαδάκη, που παραβρέθηκε από τη Δ)ση Γεωργίας, όπως και του συνεπαρχιώτη γεωπόνου κ. Βαγγέλη Βαρδάκη. Η συνεργασία τους με τα μέλη της οργανωτικής επιτροπής, με γούστο μα και πολύ κόπο, εξασφάλισαν την εξαιρετική εμφάνιση του περι-

περου της εκθέσεως μιά και του χώρου δεξιώσεως. Στην είσοδο της Άρβης δεξιά προς τη θάλασσα είχε δημιουργηθεί ένα υπόστεγο μήκους 20 μ. και πλάτους 5 μ., καλλιτεχνικά διακοσμημένο εσωτερικά κι εξωτερικά. Έξω από την είσοδο μια τεράστια μπανανιά ήταν φυτεμένη με το σταφύλι έτοιμο για κόψιμο. Μέσα σε διάφορα τμήματα είχαν τοποθετηθεί: εξαιρετικά σταφύλια από μπανάνα, σε τελάρα ή καφέσια ή κοφίνια ντομάτες, αγγούρια, μεγάλη ποικιλία από κηπευτικά, καρπούζια, πεπόνια σταφύλια εξαιρετικής ποιότητας, πατάτες, κρεμμύδα, σκόρδα, χαρούπια.

Σε ξεχωριστό τμήμα υπήρχαν κτηνοτροφικά και μελισσοκομικά προϊόντα, κεφαλοτύρι, φέτα, μυζήθρα, βούτυρο, μέλι, κεριά, δίπλα αρκετά παρασκευάσματα: ξυνόχοντρος, καλλιτσούνια, πίτες διάφορες, γλυκά και άλλα. Η έκθεση έκλεινε με το τμήμα της ελιάς. Κλωνάρια κατάρφορα και αρκετά μπουκάλια με βιαννίτικο λάδι γραμμών και 1 ή 2 οξέων. Σ' όλα τα τμήματα υπήρχαν στατιστικοί πίνακες γύρω από την καλλιέργεια των ειδών που βρισκόταν εκεί. Πριν από την είσοδο δυο μεγάλοι χάρτες της επαρχίας έδειχναν τις καλλιέργειες σ' αυτήν παλιά και σήμερα. Μετά την έξοδο δυο άλλοι τεράστιοι πίνακες — προσωπογραφίες βρακοφόρων καλλιεργη-

των της επαρχίας. Ανατολικά του χώρου της εκθέσεως υπήρχε ένα κενό και στη συνέχεια ως το ξενοδοχείο Αριάδνη, άλλο υπόστεγο σκεπασμένο με καλάμια, χώρος προορισμένο για τον αγιασμό, τις σμελίες και στη συνέχεια για τη δεξίωση.

Τον αγιασμό τέλεσε ο εφημέριος Άρβης και ακολούθησαν οι ομιλίες των κ.κ. Στέργιου Σπανιάκη και Γ. Χρηστάκη, που δημοσιεύουμε σε άλλες στήλες. Παραβρέθηκαν ο Διευθυντής ΑΤΕ Ηρακλείου κ. Κοπασιός με τον τμηματάρχη κ. Καρυωτάκη, η κ. Ειρήνη Παπαδάκη από μεριους της Διευθύνσεως Γεωργίας και βουλευτές κ.κ. Δρεπτάκης και Δαριβιανάκης, εκπρόσωποι των Νομαρχιακών Επιτροπών του ΠΑΣΟΚ κ.Γ. Βαρδάκης και ΚΚΕ κ. Λεωτ. Λυδατάκης, ενώ τηλεγραφήματα έστειλαν ο υφυπουργός Γεωργίας Γ. Γραμματιδής και ο βουλευτής κ. Ασλάνης.

Παραβρέθηκαν επίσης αρκετοί συνεπαρχιώτες απ' όλα τα χωριά της επαρχίας, πολλοί από το Μύρτο, την Ιεράπετρα, τη Σητεία, τον Αγ. Νικόλαο, το Ηράκλειο και την Αθήνα. Στη διάρκεια των εκδηλώσεων ο Διευθυντής της ΑΤΕ παρέδωσε στον Πρόεδρο του Συνεταιρισμού Άρβης βιβλίο καταθέσεως 5.000 δρχ., για βράβευση της εκθέσεως. Ο ίδιος έκοψε και την ταινία της εκθέσεως.

Μετά την επίσκεψη της εκθέσεως, η οργανωτική επιτροπή δεξιώθηκε όλους που παραβρέθηκαν στην εκδήλωση με την προσφορά ενός πιάτου (πού περιείχε τυρί, ένα αυγό, ένα κεφτέ, μιά μπανάνα, αγγούρι, νταμάτα, παξιμάδι, κρασί) και αναμνηστικών. Στη συνέχεια ο κόσμος επισκέφθηκε τα διάφορα κέντρα της Άρβης, το Φαράγγι, και τη Μονή του Αγίου Αντωνίου. Πολλοί έκαναν και το μπάνιο τους. Όσοι έμειναν μέχρις αργά πήραν μέρος στο βραδινό γλέντι.

Την όλη εκδήλωση κάλυψαν για τους YENEΔ και τους Αγροτικούς Διαλόγους οι κ.κ. Τραχανατζής και Ψιλάκης. Η παρουσίαση από τους Αγροτικούς Διαλόγους έγινε στις 3 Αυγούστου και ώρα 1.50' — 2 το μεσημέρι.

Η παρουσίαση Διευθυντών του Υπουργείου Γεωργίας και Δημοσίων Έργων, καθώς και του Νομάρχη Ηρακλείου ήταν επιβεβλημένη. Αν δεν επισκεφτούν τους αγρότες στον τόπο της δουλειάς τους και να ζήσουν μαζί τους λίγες ώρες από τις ώρες του μόχθου και της χαράς τους, αν δεν ακούσουν πάνω από τον πόνο τους, οι αγρότες θα φύγουν, θα την αφήσουν τη γη να ρημάξει. Κι αυτοί οι ίδιοι θα βρουν κάποια έστω και υποασχολήση σε κάποιο αστικό κέντρο, μα η εθνική οικονομία, θα βουλιάζει κάθε μέρα και περισσότερο. Άς δίνεται λοιπόν μεγαλύτερη σημασία στις προσκλήσεις των απλών ανθρώπων. Μπορεί η Επαρχία Βιάννου να βρίσκεται μακριά από το κέντρο. Χρειάζεται κόπος για να πάει κανείς. Μα η συμβολή της στην εθνική οικονομία είναι πολύ μεγάλη και θα γίνει ακόμη μεγαλύτερη, αν το επίσημο κράτος δείξει κάποια στοργή κι ενδιαφέρον.

Υπάρχουν όμως και υποκειμενικές αδυναμίες. Αδυναμίες των συνεπαρχιωτών μας. Οι παραγωγοί της Επαρχίας μας δεν συνάβουν ίσως τη βαρύτητα του σκοπού της εκδήλωσής που γινόταν στην Άρβη. Η οργανωτική επιτροπή, θάπρεπε να κάνει περισσότερη ενημέρωση στους παραγωγούς για να γίνει μεγαλύτερη η συμμετοχή τους στην οργάνωση και ιδιαίτερα στην προσκόμιση ειδών. Αρκετά προϊόν-

τα από τη μεγάλη ποικιλία που υπάρχει στην επαρχία, έλειψαν. Μιά βασική ακόμη παράλειψη αποτελεί η παντελής έλλειψη αγροτικών προϊόντων για πώληση τους στους επισκέπτες. Ιδιαίτερα σημειώθηκε η έλλειψη μπανανών. Σκοπός της εκθέσεως δεν ήταν μονάχα η προβολή του τόπου, αλλά και να δουλέψουν τα κέντρα του οικισμού, να πουληθούν προϊόντα. «Νά γίνει και κτηριακό», όπως γράφει χαρακτηριστικά στην «Πατρίδα» ο φίλος της Βιάννου κ. Κ. Φραγκούλης. Παραπονεθήκαν οι πολυπληθείς επισκέπτες που δεν βρήκαν τίποτε να αγοράσουν για να κρατούν στους δικούς τους, στους φίλους τους. Κι όμως μπορούσαν να υπάρχουν για πώληση πιάτα από το χώρο της εκθέσεως, η στάμαγαζιά, μπανάνες, καρπούζια, πεπόνια, φασόλια, τυριά, μέλι και πολλά άλλα.

Στις εκδηλώσεις αυτές χρειάζεται περισσότερη συμμετοχή, ο έπανος για την επιτυχία αφορά το σύνολο και ποτέ τους λίγους που ανώνυμα προσφέρουν ό,τι μπορούν. Η συμπαράσταση όμως των πολλών μεγαλώνει την επιτυχία και την ηθική ικανοποίηση όλων για το λιθαράκι που έβαλαν στην όλη προσπάθεια.

Η Οργανωτική Επιτροπή της Πανεπαρχιακής Εκθέσεως Αγροτικών Προϊόντων στην Άρβη ευχαριστεί πολύ όσους συνέβαλαν στην επιτυχή οργάνωσή της. Τη Διεύθυνση Γεωργίας Ηρακλείου για τη συμπαράστασή της και τη διάθεση υλικών. Την κ. Ειρήνη Παπαδάκη, για τη μεγάλη συμβολή της στην οργάνωση της εκθέσεως. Το Διευθυντή της ΑΤΕ για τη βράβευση της εκθέσεως και την εκεί παρουσίαση του. Τον ημερήσιο και εβδομαδιαίο Τύπο του Ηρακλείου και της Αθήνας. Τους ραδιοφωνικούς σταθμούς Ηρακλείου και Ιεράπετρας. Τους ανταπο-

κριτές του τηλεοπτικού δικτύου κ. Τραχανατζή και Ψιλάκη και την ΕΡΤ για την παρουσίαση και προβολή της εκδήλωσής της. Ευχαριστεί ακόμη τον κ. Στέργιου Σπανιάκη για την ομιλία του, τους βουλευτές, αντιπροσώπους κομμάτων και οργανώσεων, όλους που μάς τιμήσαν με την παρουσία τους από τις γειτονικές επαρχίες, το Ηράκλειο και την Αθήνα, και όλους τους συνεπαρχιώτες. Για την Οργανωτική Επιτροπή

Ο Πρόεδρος ΓΕΩΡΓ. ΕΜΜ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Πρόεδρος Συν)μού Άρβης

Ο Πρόεδρος ΓΕΩΡΓ. ΕΜΜ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Πρόεδρος Συν)μού Άρβης

Ο Πρόεδρος ΓΕΩΡΓ. ΕΜΜ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Πρόεδρος Συν)μού Άρβης

Ο Πρόεδρος ΓΕΩΡΓ. ΕΜΜ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Πρόεδρος Συν)μού Άρβης

Ο Πρόεδρος ΓΕΩΡΓ. ΕΜΜ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Πρόεδρος Συν)μού Άρβης

Ο Πρόεδρος ΓΕΩΡΓ. ΕΜΜ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Πρόεδρος Συν)μού Άρβης

Ο Πρόεδρος ΓΕΩΡΓ. ΕΜΜ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Πρόεδρος Συν)μού Άρβης

Ο Πρόεδρος ΓΕΩΡΓ. ΕΜΜ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Πρόεδρος Συν)μού Άρβης

Μερικές διαπιστώσεις

Κοινή είναι η ομολογία πως η έκθεση των αγροτικών προϊόντων της επαρχίας μας πέτυχε. Πέτυχε από την πλευρά της οργάνωσης και της προβολής. Άψογη στην εμφάνιση, επαρκής η προβολή της επαρχίας μας. Όλες οι εφημερίδες του Ηρακλείου ημερήσιες και εβδομαδιαίες έγραψαν δυο και τρεις ή και περισσότερες φορές, πριν και μετά την Έκθεση, Έγγραψαν και πολλές αθηναϊκές, τα «Νέα», ο «Ριζοσπάστης», η «Ελευθεροτυπία», η «Καθημερινή», ίσως και άλλες που δεν τις είδαμε και παρακαλούμε τους αναγνώστες μας να μάς το γνωρίσουν, αν είδαν άλλες.

Να μερικοί από τους τίτλους που την παρουσίασαν οι εφημερίδες:

«Σημείωσε απόλυτη επιτυχία η έκθεση Αγρ. προϊόντων στην Άρβη».
(ΑΛΛΑΓΗ)
«Η έκθεση Άρβης. Μιά όμορφη εκδήλωση, μιά θαυμαστή προσπάθεια. Νά προσεχθεί από το κράτος».
(ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ)
«Η έκθεση της Άρβης. Καθρέπτης ενός παραγωγικού διαμερίσματος, που όμως έχει εγκαταλειφθεί από το κράτος».
(ΕΘΝΙΚΗ ΦΩΝΗ)
«Στην Άρβη Βιάννου. Πλούσιες καλλιέργειες αλλά φτωχό ενδιαφέρον από την Κυβέρνηση».
(ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ)

Η παρουσίαση επίσης από την τηλεόραση της ΕΡΤ, στην εκπομπή «Κοντά στον αγρότη» την Κυριακή 1 Αυγούστου, έκανε ακόμη πιο ζωντανή την προβολή που έκλεισε με τις χαρακτηριστικές διαπιστώσεις:

Δίπλα όμως από τις επιτυχίες υπάρχουν και οι αδυναμίες, που είναι σωστό να σημειωθούν κι αυτές. Βασική αδυναμία αποτελεί η ουσιαστική απουσία του επίσημου κράτους. Δεν μπορεί να θεωρηθεί κρατικό ενδιαφέρον για την έκθεση η παρουσία της Διευθύνσεως Γεωργίας Ηρακλείου και το τηλεγράφημα του υφυπουργού Γεωργίας κ. Γραμματιδής.

Η παρουσίαση Διευθυντών του Υπουργείου Γεωργίας και Δημοσίων Έργων, καθώς και του Νομάρχη Ηρακλείου ήταν επιβεβλημένη. Αν δεν επισκεφτούν τους αγρότες στον τόπο της δουλειάς τους και να ζήσουν μαζί τους λίγες ώρες από τις ώρες του μόχθου και της χαράς τους, αν δεν ακούσουν πάνω από τον πόνο τους, οι αγρότες θα φύγουν, θα την αφήσουν τη γη να ρημάξει. Κι αυτοί οι ίδιοι θα βρουν κάποια έστω και υποασχολήση σε κάποιο αστικό κέντρο, μα η εθνική οικονομία, θα βουλιάζει κάθε μέρα και περισσότερο. Άς δίνεται λοιπόν μεγαλύτερη σημασία στις προσκλήσεις των απλών ανθρώπων. Μπορεί η Επαρχία Βιάννου να βρίσκεται μακριά από το κέντρο. Χρειάζεται κόπος για να πάει κανείς. Μα η συμβολή της στην εθνική οικονομία είναι πολύ μεγάλη και θα γίνει ακόμη μεγαλύτερη, αν το επίσημο κράτος δείξει κάποια στοργή κι ενδιαφέρον.

Υπάρχουν όμως και υποκειμενικές αδυναμίες. Αδυναμίες των συνεπαρχιωτών μας. Οι παραγωγοί της Επαρχίας μας δεν συνάβουν ίσως τη βαρύτητα του σκοπού της εκδήλωσής που γινόταν στην Άρβη. Η οργανωτική επιτροπή, θάπρεπε να κάνει περισσότερη ενημέρωση στους παραγωγούς για να γίνει μεγαλύτερη η συμμετοχή τους στην οργάνωση και ιδιαίτερα στην προσκόμιση ειδών. Αρκετά προϊόν-

τα από τη μεγάλη ποικιλία που υπάρχει στην επαρχία, έλειψαν. Μιά βασική ακόμη παράλειψη αποτελεί η παντελής έλλειψη αγροτικών προϊόντων για πώληση τους στους επισκέπτες. Ιδιαίτερα σημειώθηκε η έλλειψη μπανανών. Σκοπός της εκθέσεως δεν ήταν μονάχα η προβολή του τόπου, αλλά και να δουλέψουν τα κέντρα του οικισμού, να πουληθούν προϊόντα. «Νά γίνει και κτηριακό», όπως γράφει χαρακτηριστικά στην «Πατρίδα» ο φίλος της Βιάννου κ. Κ. Φραγκούλης. Παραπονεθήκαν οι πολυπληθείς επισκέπτες που δεν βρήκαν τίποτε να αγοράσουν για να κρατούν στους δικούς τους, στους φίλους τους. Κι όμως μπορούσαν να υπάρχουν για πώληση πιάτα από το χώρο της εκθέσεως, η στάμαγαζιά, μπανάνες, καρπούζια, πεπόνια, φασόλια, τυριά, μέλι και πολλά άλλα.

Στις εκδηλώσεις αυτές χρειάζεται περισσότερη συμμετοχή, ο έπανος για την επιτυχία αφορά το σύνολο και ποτέ τους λίγους που ανώνυμα προσφέρουν ό,τι μπορούν. Η συμπαράσταση όμως των πολλών μεγαλώνει την επιτυχία και την ηθική ικανοποίηση όλων για το λιθαράκι που έβαλαν στην όλη προσπάθεια.

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Η Επιτροπή του Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου για τους νεκρούς της επαρχίας στα χρόνια της Γερμανοϊταλικής Κατοχής, συνεδρίασε στ' Αμρά την Κυριακή 3 Αυγούστου. Ύστερ' από συζήτηση αποφασίστηκε να τελεσθεί κι εφέτος το Πανεπαρχιακό Μνημόσυνο και να καταβληθεί προσπάθεια για την ακόμη καλύτερη οργάνωσή του. Αποφασίστηκε η εκτύπωση και έγκαιρη αποστολή των προσκλήσεων, η σύνταξη του προγράμματος, η αποστολή αιτήσεως προς το τηλεοπτικό δίκτυο της χώρας για την κάλυψή του.

Αποφασίστηκε επίσης να παρακληθεί και πάλι ο Δήμος Ηρακλείου για την διάθεση της Φιλαρμονικής και το ΚΤΕΛ να διαθέσει λεωφορείο για τη μεταφορά της.

Να σταλούν αιτήσεις στους ραδιοφωνικούς σταθμούς Ηρακλείου και Ιεράπετρας και στην τηλεόραση για τη γνωστοποίηση της τελέσεως του μνημοσύνου, και στη ΣΕΑΠ για την αποστολή τιμητικού αποσπάσματος στρατού.

Να καταβληθεί προσπάθεια από το Γυμνάσιο και Λύκειο να πάρουν μέρος στο μνημόσυνο μαθητές και μαθήτριες, καθώς και η χωριά τους.

Να συνέλθει ξανά η οργανωτική επιτροπή στις αρχές Σεπτεμβρίου για να εξετάσει λεπτομερέστερα όσα χρειάζονται να γίνουν τις παραμονές και την ημέρα του μνημοσύνου.

Να εξασφαλιστεί έγκαιρα μικροφωνική εγκατάσταση.

Αποφασίστηκε ακόμη να κληθούν στις 17 Αυγούστου οι πρόεδροι των Κοινοτήτων η εκπρόσωποι τους για να εξετάσουν την οικονομική ενίσχυση που μπορούν να προσφέρουν.

Από τις Κοινοότητες της Επαρχίας έχουν ψηφιστεί για το Μνημόσυνο τα ακόλουθα ποσά:

Κοινότητα Αμρά δρχ.	20.000
Κοινότητα Βαχοῦ	5.000
Κοινότητα Πεύκου	5.000
Κοινότητα Καλαμιού	3.500

(με την επιφύλαξη να εξασφαλίσει και άλλα) Παρακαλούνται και οι υπόλοιπες Κοινοότητες για την ψήφιση σχετικού κονδυλίου και την αποστολή εντάλματος στο Ταμείο, στο όνομα του Ταμιά της Επιτροπής κ. Έμμ. Τζιράκη, Δ)λου Αμρά.

Ο Σύλλογος Βιαννιτών Ηρακλείου θέτει στη διάθεση της επιτροπής 15.000

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΗΣΤΑΚΗ

● **ΣΥΝΕΧΕΙΑ** από τη σελίδα 3
αυτοδυναμίας του εμπορίου οι καταστροφές είναι μεγάλες και οι εππτώσεις τους στο κύκλωμα δακίνηση— διάθεση των προϊόντων δυσμενέστερες.

Την εμπορία των κηπευτικών και όλων των αγροτικών προϊόντων πρέπει να τις πάρουν στα χέρια τους οι παραγωγοί με τις οργανώσεις τους και με την αμέριστη συμπαράσταση του Κράτους. Για να λείψει ο μεσάζοντας που κυριολεκτικά λυμάνεται την περιοχή.

Το πρόβλημα της εμπορίας των κηπευτικών είναι απόλυτα συνυφασμένο με την τυποποίηση του προϊόντος και τη γρήγορη μεταφορά των προϊόντων στις αγορές του εσωτερικού και του εξωτερικού.

Έτσι είναι επιτακτική η ανάγκη να δημιουργηθεί ένα συσκευαστήριο στην περιοχή της Άρβης, όπου θα συγκεντρώνονται όλα τα κηπευτικά που παράγονται στην επαρχία Βιάννου.

Πέρα από τις παραπάνω καλλιέργειες στην επαρχία υπάρχει μία αξιόλογη κτηνοτροφία, που μπορεί να αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο, γιατί η επαρχία Βιάννου είναι στο σύνολό της σχεδόν ημιορεινή περιοχή.

Ακόμη σε πολύ καλή ανάπτυ-

ξη βρίσκεται και η μελισσοκομία στην περιοχή μας όχι μόνο ως συμπληρωματικό εισόδημα αλλά και ως κύρια απασχόληση.

Σήμερα υπάρχουν στην περιοχή μας 2.900 κυψέλες με παραγωγή 40 τόνους μέλι, 400 κιλά κεριά και 500 γρ. βασιλικό ποκτό. Ο ρόλος όμως της μελισσοκομίας είναι ακόμη πιο σημαντικός, γιατί με τις μελισσες γίνεται η καρπόδεση των περισσότερων δέντρων και έτσι έχουμε και από εκεί πρόσθετο κέρδος.

Τελειώνοντας, κάνω έκκληση στο Κράτος, στην Κυβέρνηση, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, σ' όλους τους συλλογικούς φορείς της επαρχίας Βιάννου, να προεξέξουμε περισσότερο την περιοχή αυτή, και ενυμνών να προχωρήσουμε σε μία ορθολογιστική οικιστική πολιτική, σε μία σωστή συνεταιριστική πολιτική για το καλό των ίδιων των εαυτών μας και της εθνικής οικονομίας, αναπτύσσοντας αυτή την περιοχή που τόσο έχει ευνοηθεί από τις κλιματικές συνθήκες, αλλά μέχρι σήμερα είναι ξεχασμένη και εγκαταλειμμένη όχι μόνο από το Κράτος αλλά και από τους ίδιους τους κατοίκους της.

Ευχαριστώ